

Verksamhetsberättelse 2013

Innehåll

Verksamhetsberättelse 2013	1
Inledning	3
Beskrivning av verksamheten	3
RSÄ:s konstitution 2013	4
Ekonomi	4
Medlemmar	4
Styrelsemöten	4
Stadgeenligt årsmöte	4
Förtroendevalda	4
Språk	5
Genusfördelning	6
Kärnverksamhet	7
1. Sameföreningar och medlemmar	7
Funktioner	7
Övergripande målsättning	7
Verksamhet 2013	7
2. Förvaltning och verksamhet i olika samiska organ	7
Funktioner	7
Övergripande målsättning	8
Organ som förvaltas av RSÄ	8
Organ där RSÄ ska sträva efter att vara aktiva	8
Verksamhet 2013	8
3. Kulturfrämjande insatser och opinionsbildning	9
Funktioner och övergripande målsättningar	9
Verksamhet 2013	10
4. Drift och förvaltning av organisationen	10
Funktioner	10
Övergripande målsättningar	10
Verksamhet 2013	11
5. Sameslöjden och samiska näringar	11
Övergripande målsättning	11

Inledning

Beskrivning av verksamheten

Riksorganisationen Same Ätnam (RSÄ) bär viktiga åtaganden att förvalta samiska civila funktioner. Same Ätnams grundläggande verksamhet kan sammanfattas som att stå på fem ben:

1. Sameföreningar och medlemmar
2. Förvaltning och verksamhet i olika samiska organ
3. Kulturfrämjande insatser och opinionsbildning
4. Drift och förvaltning av Riksorganisationen
5. Sameslöjden

Dessa verksamhetsområden, och ansvar gentemot det samiska samhället, är omfattande och ställer stora krav på organisationen och styrelsen.

Till grund för riksorganisationens verksamhet ligger organisationens Målsättnings- och Handlingsprogram, samt andra beslut antagna av Same Ätnams landsmöten.

Same Ätnam bedriver sin verksamhet huvudsakligen genom ordförande, arbetsutskott och styrelse, samt genom representation i olika organ.

RSÄ:s konstitution 2013

Ekonomi

Under 2013 tvingades RSÄ skära ned på de fasta kostnaderna på grund av det ekonomiskt belastande året 2012, då RSÄ tvingades ta över hela försörjningen av kansliverksamheten som tidigare delats med Verddeviessu och Samiska rättsförbundet. Detta samtidigt som verksamhetsbidraget skurits ned året innan. Kanslipersonalen säs upp tidigt under våren 2013 men de fackliga förhandlingarna drog ut på tiden och sista löneutbetalningen gjordes så sent som i juni. Detta belastade ekonomin både oväntat och kraftigt under 2013.

Medlemmar

RSÄ hade under 2013 49 betalande medlemmar varav 8 var sameföreningar, 3 var betalande familjer och 38 enskilda medlemmar.

Styrelsemöten

Styrelsen hade sju möten under 2013, protokoll 161 – 167.

Stadgeenligt årsmöte

Årsmötet 2013 hölls i Piteå 2013-06-01.

Förtroendevalda

Rådet i RSÄ omfattar alla förtroendevalda i RSÄ:s styrelse, valberedning, revisorssuppleant samt förtroendevalda inom olika organ och utskott.

2013 bestod Rådet av 19 individer fördelade på sammanlagt 30 förtroendeuppdrag.

Konstitutionen av Rådet var efter årsmötet enligt tabellen nedan:

Styrelsen	Uppdrag	Från	Till	Kommentar
Peter Rodhe	Ordförande	2013	2014	
Kristina Larsgren	Ordinarie	2013	2015	
Gunnar Kuorak	Ordinarie	2013	2015	
Inger E Jansson	Ordinarie	2013	2015	
Erik Fankki	Ordinarie	2013	2014	

Mona Gadd	Ordinarie	2013	2014	
Karl-Einar Enarsson	Ordinarie	2013	2014	
Inge Rankvist	Suppleant	2013	2014	
Ulf Nårsa	Suppleant	2013	2014	
Valberedning	Uppdrag	Från	Till	
Marita Granström	Ordinarie	2013	2014	Sammanställande
Lars Vilhelm Svonni	Ordinarie	2013	2014	
Lekmannarevisor	Uppdrag	Från	Till	
Per-Elof Negga	Ordinarie	2013	2014	
Representanter i stiftelser och organ				
Åjtte	Uppdrag	Från	Till	
Ulf Nårsa	Ordinarie	2013	2014	
Karl-Einar Enarsson	Suppleant	2013	2014	
Samernas utbildningscentrum	Uppdrag	Från	Till	
Karl-Einar Enarsson	Ordinarie	2013	2016	
Helena Dådring	Suppleant	2013	2016	
Kristina Larsgren	Ordinarie	2011	2014	
Nils-Henrik Bengtsson	Suppleant	2011	2014	
Stiftelsen Samefolket	Uppdrag	Från	Till	
Peter Rodhe	Ordinarie	2012	2014	
Kristina Larsgren	Suppleant	2012	2014	
Ulf Nårsa	Ordinarie	2012	2014	
Agneta Silversparf	Suppleant	2012	2014	
Samiska minnesfonden	Uppdrag	Från	Till	
Agneta Silversparf	Ordinarie	2013	2014	
Kristina Larsgren	Suppleant	2013	2014	
Gaaltije	Uppdrag	Från	Till	
Marita Granström	Ordinarie	2013	2014	
Marianne Sjödin	Suppleant	2013	2015	
Irene Lagouit Labba	Ordinarie	2013	2014	
Vakant	Suppleant			
Samerådet	Uppdrag	Från	Till	
Kristina Nordling	Ordinarie	2013	2016	
Lilian Mikaelsson	Suppleant	2013	2016	
Sámi Duodji	Uppdrag	Från	Till	
Mikael Pirak	Ordinarie	2012	2015	

Språk

Bland de förtroendevalda var fördelningen i 2013 års styrelse för de som talar flytande samiska 4 personer och de som talar hjälpligt/lite/inte alls 5 personer.

Genusfördelning

Genusfördelningen 2013 var enligt nedanstående tabell:

Genusfördelning	Kvinnor	Män
Styrelsen	3	4
Styrelsen inklusive suppleanter	3	6
Rådet	9	11

Kärnverksamhet

1. Sameföreningar och medlemmar

Funktioner

Funktionen som förvaltare av det samiska civilsamhället, bör ligga i ryggmärgen hos alla som är aktiva, och bland alla medlemsföreningar. RSÄ måste, tillsammans med medlemsföreningarna, kontinuerligt belysa det gemensamma ansvaret att förvalta det samiska civilsamhället genom riksorganisationen och alla dess organ.

Utan sameföreningarnas aktiva medverkan i riksorganisationen, riskerar viktiga funktioner såsom stiftelsen Samefolket, Ájtte, Samernas utbildningscentrum, Gaaltije, Samerådet med flera, att inte fungera fullt ut.

Övergripande målsättning

Same Ätnams ska utgöra medlemsföreningarnas språkrör.

Organisationen ska kontinuerligt komma ut med information till medlemmarna. Speciellt bör man lägga tonvikt på att beskriva organisationens identitet och uppgift.

Genom att medlemsföreningarna på ett bättre sätt förstår Same Ätnams behov och verksamhet, tryggar det för att sameföreningarna nominerar lämpliga kandidater till styrelsen och till de olika organen, och med sina kunskaper ökar kvaliteten i Same Ätnams verksamhet.

Verksamhet 2013

RSÄ utkom med två medlemsutskick under 2013.
RSÄ skapade 2010 en öppen grupp på Facebook ”Riksorganisationen Same Ätnam”. Under 2013 ökade aktiviteten på gruppsidan markant. Vid årsskiftet 2013/2014 hade gruppen över 140 medlemmar.

2. Förvaltning och verksamhet i olika samiska organ

Funktioner

RSÄ har representanter i flera stiftelser och organisationer, här benämnda ”organ”. RSÄ representeras av samer från hela landet med olika bakgrund och yrken vilket ger same riksorganisationen en stor bredd i sin representation.

Övergripande målsättning

Representanterna ska driva medlemmarnas intressen och organisationens målsättningar inom respektive organ.

Styrelsen för Same Ätnam ska genom eget initiativ ha fortlöpande kontakt med representanterna i de olika organen.

Representanterna bör återrapportera verksamheterna till styrelsen och till landsmötet.

Organ som förvaltas av RSÄ

- Samerådet
- Samernas Utbildningscentrum
- Ajtté – Fjäll och Samemuseum
- Stiftelsen Samiska Minnesfonden
- Stiftelsen Gaaltije
- Stiftelsen Samefolket
- Sameslöjdsstiftelsen Sámi Duodji

Organ där RSÄ ska sträva efter att vara aktiva

Nedanstående organisationer kräver RSÄ:s aktiva engagemang och medlemskap.

- Samiska teatern
- Nämnden för Hemslöjdsfrågor

Verksamhet 2013

<p><i>Allmänt</i> 2013 skapades en sluten grupp ”Rådet i RSÄ” där representanter för de olika organen ingår tillsammans med styrelsen. Detta har utgjort ett bra diskussionsforum för alla som är engagerade i RSÄ:s verksamhet.</p>
<p><i>Samerådet</i> RSÄ var representerade i Samerådets svenska sektion genom Kristina Nordling och Lilian Mikaelsson. RSÄ deltog i Samerådets konferens i Murmansk 2013 som representant för den svenska sektionen. I RSÄ:s delegation ingick Karl-Einar Enarsson, Per-Elof Negga och Lilian Mikaelsson. Tillsammans med de övriga organisationer arbetade konferensen fram en gemensam resolution.</p>
<p><i>Ajtté – Fjäll och Samemuseum</i> RSÄ var representerad 2013 i Ajtte genom Ulf Nårsa som ordinarie och Karl-Einar Enarsson som suppleant. RSÄ var representerade på samtliga möten. Fokus för arbetet har varit de nationella mål som regeringen satt upp för museets verksamhet. Under hösten 2013 firades även ett 10 års jubileum då det var tio år sedan museets arkiv- och bibliotek - Ája öppnade.</p>

<p><i>Samiska minnesfonden</i> RSÄ var representerad i Samiska minnesfonden genom Agneta Silversparf.</p>
<p><i>Stiftelsen Gaaltije</i> RSÄ var representerad 2013 i Gaaltije genom Irene Lagouit Labba /Marianne Sjödin och Marita Granström. Sammanlagt deltog representanterna vid 4 möten under 2013. Styrelsen för Gaaltije uppvisar under 2013 en omfattande verksamhet. Ordförande för RSÄ deltog i årsmötet.</p>
<p><i>Stiftelsen Samefolket</i> RSÄ var under 2013 representerade genom Ulf Nårsa och Peter Rodhe. RSÄ var närvarande vid samtliga styrelsemöten inklusive årsmötet. Arbetet med att utveckla tidningen såväl grafiskt som organisatoriskt har fortsatt under 2013 och kommer så att göras även under 2014. Bland annat så har en arbetsgrupp i styrelsen, där Ulf Nårsa ingår, arbetat med att se över hur tidskriften ska kunna öka intäkterna. Under 2014 kommer tidskriften Samefolket även att kunna köpas som lösnummer hos ett antal återförsäljare runt om i landet. Styrelsen har också gemensamt arbetat med att på ett tydligare sätt än idag synliggöra rollerna mellan redaktionen och styrelsen, ett arbete som fortsätter även under 2014.</p>
<p><i>Samernas utbildningscentrum</i> RSÄ var representerade i Samernas utbildningscentrum genom Karl-Einar Enarsson och Kristina Larsgren.</p>

3. Kulturfrämjande insatser och opinionsbildning

Funktioner och övergripande målsättningar

Vår natur

Idag sker exploateringar över hela Sápmi i form av bland annat avverkningar och gruvprospekteringar.

Styrelsen bör kontinuerligt följa upp frågor som rör hot mot miljön som på kort eller lång sikt får konsekvenser för naturen. Organisationen ska följa med i samhällsdebatten och vara aktiv och debattera de frågor som faller inom verksamhetsområdet.

Speciellt ska RSÄ fokusera på exploateringar och annan påverkan som får konsekvenser för samiska marker, och som i sin tur begränsar möjligheten för människor och djur att på ett naturligt sätt vistas i Sápmi.

Samisk kultur

Samisk kultur utgör traditionellt ett viktigt samiskt område för RSÄ. RSÄ ska årligen se över organisationens kulturpolitiska program och ta fram de prioriteringar som måste göras.

Internationellt urfolkssamarbete

Genom RSÄ:s engagemang i Samrådet har organisationen fått uppdraget att representera och verka för urfolksrättigheter och demokrati i FN och olika länder, samt delta i de processer som sker för att förbättra urfolkens ställning. Det är viktigt att RSÄ främjar internationell verksamhet i urfolksfrågor.

Samiska språket

Same Ätnams språkpolitiska program ska ses över årligen och omsättas i verksamheten.

Same Ätnam skall, om medel finns, även ha samisk version av organisationens hemsida på de olika språkvarieteterna.

Mänskliga rättigheter och antidiskrimineringsverksamhet

RSÄ ska aktivt motverka diskriminering av samer och arbeta utifrån de ramverk för mänskliga rättigheter som FN och Europarådet skapat och efterser.

Samhällsdebatt

RSÄ ska där det är möjligt delta aktivt i samhällsdebatten.

Verksamhet 2013

RSÄ var representerade genom Lilian Mikaelsson i Kiruna 2013 på "The High North and International Security".
RSÄ var representerade genom Peter Rodhe i ett strategi- och samverkansmötet för att få till stånd en ändring av minerallagen, som ägde rum i Stockholm 25 oktober. Sammankallande var SSR och ett flertal organisationer deltog i mötet.
RSÄ var representerade genom Peter Rodhe i Diskrimineringsombudsmannens (DO) projekt om samer som startades i November 2013.

4. Drift och förvaltning av organisationen

Funktioner

Detta verksamhetsområde omhändertar det dagliga arbetet samt förvaltning av arkivet, slöjdsamlingen och andra tillgångar.

Övergripande målsättningar

RSÄ ska sträva efter att ständigt förbättra kvaliteten i de olika verksamhetsområdena.

RSÄ ska bedriva sin verksamhet och förvalta sina tillgångar på ett långsiktigt och kostnadseffektivt sätt.

Verksamhet 2013

Arbetet med ny hemsida påbörjades under 2013. Denna lanserades 2014 och innebär en betydande förbättring för att på ett enkelt sätt kunna publicera material.
Arbetsutskottet arbetade mycket med att skära ned kostnaderna och till att anpassa verksamheten till att inte ha en anställd kanslist tillgänglig.
I spåren av den ekonomiska läget satte ett omfattande arbete igång för att förbättra kvaliteten i RSÄ:s verksamhet, ett arbete som får genomslag först under 2014.
Tillsammans med Sámi Duodji inventerades den kvarvarande sameslöjdsamlingen. Det mesta befann sig vara i gott skick. Sámi Duodji har tagit med sig slöjden för att göra en djupare inventering och föreslå hur Sámi Duodji ska ta över förvaltningen av slöjdsamlingen.

5. Sameslöjden och samiska näringar

Övergripande målsättning

Sameslöjden intar en viktig faktor för samisk identitet. Sameslöjden är också en viktig förmedlare av samisk kultur.

Verksamhet 2013
Under 2013 startades diskussioner inom Rådet om hur RSÄ ska skapa verksamhet kring sameslöjden, som resulterade i olika förslag på verksamhet under 2014..